

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci **žalobkyně: O. T.**, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, proti rozhodnutí ze dne 19. 2. 2004, č. j. OAM-5897/VL-19-K01-2003, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 8. 2004, č. j. 28 Az 48/2004-12,

t a k t o :

I. Kasační stížnost se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou doručenou Krajskému soudu v Hradci Králové dne 18. 3. 2004 napadla žalobkyně rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2004, jímž jí nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a jímž bylo zároveň vysloveno, že na žalobkyni se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 tohoto zákona. V žalobě žalobkyně požádala o to, aby jí soud ustanovil zástupce.

Krajský soud žalobkyni vyzval usnesením ze dne 1. 4. 2004 k tomu, aby ve lhůtě dvou týdnů od doručení usnesení doložila pro účely rozhodnutí o ustanovení zástupce vyplněné potvrzení o svých osobních, majetkových a výdělkových poměrech, které k usnesení připojil. Usnesení bylo žalobkyni doručeno 15. 4. 2004; ta však na výzvu v něm obsaženou nereagovala ani ve stanovené lhůtě, ani později. Soud tedy usnesením ze dne 16. 8. 2004 zamítl žádost o ustanovení zástupce, jelikož žalobkyně nedoložila soudem požadované skutečnosti, a soud tak nemohl zvážit, zda žalobkyně splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, resp. pro ustanovení zástupce. Zároveň žalobkyni vyzval k doplnění náležitostí žaloby. Usnesení bylo žalobkyni doručeno dne 2. 9. 2004.

Dne 10. 9. 2004 podala žalobkyně (stěžovatelka) proti tomuto usnesení kasační stížnost. Uvedla zde, že s usnesením krajského soudu nesouhlasí, protože v průběhu azylového řízení se několikrát změnil azylový zákon a ona nemohla kvůli špatné znalosti českého jazyka prostudovat tyto změny. Navrhla proto, aby napadené usnesení bylo zrušeno a aby jí byl ustanoven právní zástupce.

Jelikož takto formulovaná kasační stížnost neobsahovala žádný z kasačních důvodů podle § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“),

krajský soud stěžovatelku vyzval usnesením ze dne 8. 2. 2005, aby tuto vadu kasační stížnosti odstranila ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení. Stěžovatelka reagovala na usnesení, které jí bylo doručeno dne 2. 3. 2005 současně s jeho překladem do ruského jazyka, včasným podáním, ve které opět vyjádřila nesouhlas s usnesením, jímž krajský soud zamítl její žádost o ustanovení zástupce. Uvedla, že kvůli špatné znalosti českého jazyka neměla možnost napadnout rozhodnutí Ministerstva vnitra. Několikrát se podle vlastního vyjádření pokusila spojit s advokátem, ovšem bezúspěšně: advokát nereagoval na její poštovní zásilku a stěžovatelce se nedaří spojit se s ním ani telefonicky. Závěrem stěžovatelka konstatovala, že nemá důvěru k nevládním organizacím, a opětovně požádala o ustanovení zástupce z řad advokátů.

Kasační stížnost je nepřijatelná.

Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví je mimořádným opravným prostředkem. Jelikož se jí zpochybňuje pravomocné rozhodnutí krajského soudu, stanoví zákon poměrně přísně její obsahové náležitosti. Mezi tyto náležitosti patří i důvody kasační stížnosti, tzv. stížnostní body, jejichž uzavřený výčet je obsažen v § 103 odst. 1 s. ř. s. Stížnostní body mohou spočívat například v tvrzení o nesprávném posouzení právní otázky soudem či o nezákonnosti jeho rozhodnutí, o vadách řízení před správním orgánem nebo o vadném procesním postupu soudu a podobně. Toto přesné zákonné vymezení stížnostních bodů je jedním z důvodů, proč se v řízení o kasační stížnosti vyžaduje povinné zastoupení advokátem: advokát je totiž lépe schopen dostát požadavkům zákona při formulaci stížnostních bodů. Účastník řízení před správním soudem, který napadá rozhodnutí o neustanovení zástupce, zastoupen přirozeně není a v řízení o kasační stížnosti proti takovému rozhodnutí se jeho zastoupení ani nevyžaduje (kasační stížnost by totiž jinak pozbývala smyslu již v okamžiku podání, protože pro absenci zastoupení advokátem by ji nebylo možno projednat). Jeho kasační stížnost je tedy třeba posuzovat mírněji; i tehdy je však nutné, aby formulace stížnostního bodu – byť i jednoduchá a právně neumělá – umožňovala zjistit, jaké pochybení rozhodujícího orgánu stěžovatel namítá.

Při rozhodování o ustanovení zástupce krajský soud nepřezkoumává rozhodnutí správního orgánu ani řízení před ním, nýbrž hodnotí, zda účastník řízení splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a zda je zástupce třeba k ochraně jeho práv. V kasační stížnosti proti takovému rozhodnutí tak nemůže účastník účinně uplatnit ani námitky proti postupu či závěrům správního orgánu: přezkumná činnost kasačního soudu je zde totiž pojmově omezena toliko na zjištění, zda řízení o návrhu na ustanovení zástupce před krajským soudem nebylo stíženo vadami či zda je rozhodnutí krajského soudu o tomto návrhu nezákonné či jinak vadné. Tím spíše neobstojí kasační stížnost, která obsahuje toliko líčení účastníkových soukromých obtíží a ani nenaznačuje, jak krajský soud pochybil.

Stěžovatelčiny zmínky o nedostatku peněz na telefon, o nedostupnosti advokáta, jemuž by svou věc chtěla předat, a o její nedůvěře k nevládním organizacím nelze vyložit jako stížnostní body: neplyne z nich totiž ani v nejmenším, v čem stěžovatelka spatřuje pochybení soudu, resp. proč se domnívá, že soud měl rozhodnout jinak, i když ona sama neposkytla v řízení před ním potřebnou součinnost. Stěžovatelka neuvádí ani žádné skutkové okolnosti, z nichž by případně bylo možno dovodit tvrzení o pochybení soudu.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, jelikož v ní byly uplatněny jiné důvody než ty, které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s. [§ 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 a § 104 odst. 4 s. ř. s.].

Na okraj soud poznamenává, že právní mocí rozhodnutí, jímž se odmítá kasační stížnost proti rozhodnutí o neustanovení zástupce, se nekončí řízení o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva vnitra o neudělení azylu; v tomto řízení bude dále pokračovat Krajský soud v Hradci Králové.

O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nějž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. dubna 2005

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu